1849. No. 23.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 20 MAART.

's GRAVENHAGE, den 17 Maart.

Heden namiddag te een ure heeft de baron *Merkes van Gendt*, uit Tilburg komende, alhier het treurig berigt van het overlijden van Z. M. Koning WILLEM *den Tweeden* aangebragt.

De verslagenheid, welke deze bedroevende tijding in deze residentie heeft te weeggebragt, is te grooter, omdat men zich, naar aanleiding van het laatst der bekend gemaakte berigten, nog met eenige hoop op herstelling meende te mogen vleijen. — Tijdgenooten en nakomelingen zullen nimmer vergeten da deze Vorst, uit het vrijheidlievend stamhuis *van Oranje*, welken het de Voorzienigheid in Hare ondoorgrondelijke wijsheid behaagd heeft in deze oogenblik ken aan Nederland en zijn getrouw volk te ontrukken, in de ure des gevaars steeds zijn leven veil gehad en zijn bloed gestort heeft voor de welvaart, de eer en de onafhankelijkheid van het dierbaar Vaderland.

In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden zijn al de ministers, met uitzondering van den heer *Lightenveld*, verschenen, en heeft Z. Exc. de minister van marine, als tijdelijke voorzitter van den minister-raad, de volgende mededeeling gedaan:

MIJNE HEEREN!

»De noodlottigste slag, die Nederland kon treffen, is ons zoo even berigt.

»Koning WILLEM *de Tweede* is niet meer!

»Nadat de dag van gisteren de hoop op herstel had zien verlevendigen, heeft in den laatsten nacht eene vernieuwde benaauwdheid een einde gemaakt aan Zijner Majesteits dierbaar en voor het Vaderland zoo hoogst weldadig leven.

»Omstreeks half drie ure van dezen morgen gaf Hoogstdezelve den geest.

»Diepe droefheid overstelpt onze harten, en wordt door geheel het Nederlandsche Volk, dat dezen uitmuntenden Vorst wist te waarderen, gedeeld.

»De allereerste kennisgeving van dit smartvolle verlies meenen wij aan de aanwezige Vergadering van 's Volks Vertegenwoordigers verschuldigd te zijn. Van dien treurigen pligt komen wij ons kwijten.

»Koning WILLEM III bestijgt den Troon der Nederlanden.

»De Minister van Buitenlandsche Zaken vertrok gisteren namiddag naar Engeland, om Hoogstdenzelve de berigten van den zorgelijken toestand, waarin Zijn Koninklijke Vader verkeerde, over te brengen en tot de overkomst herwaarts uit te noodigen. Andere afgevaardigden vertrekken heden om het berigt van het overlijden over te brengen.

»In afwachting van de overkomst van dezen onzen geëerbiedigden Koning bevlijtigen wij ons om den geregelden gang van zaken en de behartiging der meest dringende belangen te bevorderen en rekenen daarbij op de ordelievendheid der Nederlandsche Natie, op haren eerbied voor den ontslapen Vorst en op hare gehechtheid aan haren Koning."

Daarop is door den Voorzitter geantwoord in de navolgende bewoordingen:

»De Vergadering ontvangt met een diep gevoel van smart de kennisgeving, welke door de Regering aan haar is gedaan. Het verlies van den Vorst, die zoo hoog in de achting en de genegenheid der ingezetenen stond aangeschreven, is eene ramp, welke algemeen door de Natie gevoeld zal worden. Meer dan immer beseffen wij allen, hoe de eenstemmige zamenwerking van Regering en Vertegenwoordiging, te midden van deze beproevende omstandigheden, vereischt wordt. Wij zullen daarin gewis niet achterlijk willen blijven, en gaarne de hand leenen tot die maatregelen, welke in het algemeen belang gevorderd worden.

Hoe diep wij ook getroffen zijn door de tijding, welke ons medegedeeld werd zoo gevoelen wij tevens, dat wij een vast steunpunt vinden in de Grondwet welke wij allen bezworen hebben, en aan welke wij allen de hand willen houden. Zij rigt onze blikken op den Vorst, die thans de teugels van het bestuur in handen heeft, en zij noemt in WILLEM III den Opvolger van WILLEM II Trouw aan de Grondwet en gehechtheid aan den Koning, dien zij ons schenkt wone dus in aller harten, en steeds blijve ons streven, om met alle kracht voor het heil van het Vaderland te waken."

Vervolgens is besloten om de door de Regering gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen en tevens om eene commissie te benoemen tot het ontwerpen van een adres aan Z. M. WILLEM III, ter zake van de ontvangen mededeeling. De leden dier commissie zullen Maandag in de afdeelingen benoemd worden.

Eindelijk is bepaald om de beraadslagingen over het gewijzigd Reglement van Orde der Kamer, die tegen Maandag 19 dezer waren vastgesteld, tot nader te verdagen.

De gezamenlijke Ministers hebben de navolgende proclamatie uitgevaardigd:

AAN HET NEDERLANDSCHE VOLK!

Het heeft den Almagtige behaagd onzen beminden KONING, WILLEM DEN TWEEDEN, tot Zich te roepen.

Na eene flikkering, welke aan eene bedriegelijke hoop voedsel gaf, bezweek Zijne Majesteit heden morgen ten half drie ure.

Diepe rouw overdekke het Vaderland bij het afsterven van eenen Vorst, die Zijn Volk boven alles lief had!

Zijn beminde zoon WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODEWIJK, beklimt, naar art. 18 der Grondwet, den Troon.

WILLEM DE DERDE is KONING DER NEDERLANDEN.

De geheele Natie is Hem trouw verschuldigd.

In Zijnen naam blijven allen werkzaam tot handhaving van wet, orde en rust.

Reeds zijn de noodige bevelen gegeven, om aan KONING WILLEM III, de treurige tijding over te brengen, welke Hem tot de gewigtige taak roept, waarop Zijne geboorte en de Grondwet Hem een onschendbaar regt geven.

Wij verwachten, dat een ieder in zijne betrekking, doordrongen van liefde voor het beminde Huis van Oranje, met kalmte en met warme Vaderlandsliefde zal medewerken, om door eene rustige houding, onder den zegen Gods, het welzijn des Vaderlands te bevorderen.

Wij zullen, in afwachting van 's KONINGS komst, onvermoeid tot hetzelfde doel werkzaam zijn.

's Gravenhage, 17 Maart 1849.

De Minister van Marine, J. C. RIJK.
De Minister van Justitie, D. DONKER CURTIUS.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, J. M. DE KEMPENAER.
De Minister van Oorlog, VOET.
De Minister van Finantien, VAN BOSSE.
De minister v. de Zaken der Herv. en andere Eered., S. VAN HEEMSTRA.
De Minister van Kolonien, G. L. BAUD.
De Minister v. de Zaken der R. Kath. Eeredienst, J. A. MUTSAERS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 16 Maart 1849, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,65.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 132,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 132,00.

Leeuwarden, den 17 Maart 1849.

De Gouverneur van Friesland,
VAN PANHUIJS.

De Militie-Raad over de Cantons 1—8 in Friesland, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de 2de zitting, bestemd tot het aanhooren en beslissen van de reclames der Lotelingen, van de ligting 1849, voor de onderscheidene Steden en Grietenijen van de gemelde Militie-Cantons, gehouden zal worden, op de Militie Zaal, boven de hoofdwacht te Leeuwarden, op de navolgende dagen en uren:

Schiermonnikoog		voormiddags ten 9 —
Ameland	Maandag den 26 Maart 1849.	10 —
Tietjerksteradeel		11 —
Franekeradeel		9 —
Harlingen	Dingsdag den 27 Maart 1849.	10½ —
Dockum		9 —
Achtkarspelen	Woensdag den 28 Maart 1849.	10½ —
Franeker		9 —
Ferwerderadeel	Donderdag den 29 Maart 1849.	11 —
Menaldumadeel		9 —
Barradeel	Vrijdag den 30 Maart 1849.	11 —
Leeuwarden	Zaturdag den 31 Maart 1849.	9 —
Dantumadeel		9 —
Oostdongeradeel	Maandag den 2 April 1849.	11 —
Leeuwarderadeel	Dingsdag den 3 April 1849.	9 —
Kollumerland		11 —
't Bildt		9 —
Westdongeradeel	Woensdag den 4 April 1849.	11 —

Wordende de belanghebbenden tevens verwittigd, dat al degenen, die vermeenen mogten, regt op vrijstelling van de Militiedienst te hebben, *in persoon* voor den Raad moeten verschijnen, van welke persoonlijke opkomst echter, de buitenlandsch Zeevarenden en Militairen, zijn verschoond, en voorts, dat die Lotelingen, welke geene wettige reclames hebben in te brengen, niet behoeven te compareren; zullende deze gehouden worden, geenerhande reden tot vrijstelling te hebben en finaal, voor de dienst blijven gedesigneerd.

Leeuwarden, den 20 Maart 1849.

De Militie-Raad voornoemd,
T. A. M. A. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.
Ter ordonnantie van denzelven,
W. P. HOEGEN.

De Militie-Raad over de Cantons 9—16 in Friesland, zitting houdende te *Heerenveen*, brengt, bij deze, ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de 2de zitting om te aanhooren en te beslissen de reclames der Lotelingen van 1849, uit de onderscheidene Gemeenten van de gemelde Cantons, gehouden zal worden op de navolgende dagen en uren:

STEDEN EN GRIETENIJEN.	DAGEN EN DATUMS.	UREN.
Haskerland		voormiddags ten 9 ure.
Utingeradeel	Zaturdag den 24 Maart 1849.	10 —
Ooststellingwerf		11 —
Weststellingwerf		middags ten 12 —
Engwirden		voormiddags ten 9 —
Opsterland	Maandag den 26 Maart 1849.	10 —
Smallingerland		middags ten 12 —
Schoterland		voormiddags ten 9 —
Doniawarstal	Dingsdag den 27 Maart 1849.	11 —
Gaasterland		middags ten 12 —
Sloten		namiddags ten 1 —
Bolsward		voormiddags ten 9 —
Hennaarderadeel	Woensdag den 28 Maart 1849.	10 —
Wonseradeel		11 —
Workum		namiddags ten 1 —
Wijmbritseradeel		voormiddags ten 9 —
Sneek	Donderdag den 29 Maart 1849.	10½ —
IJlst		middags ten 12 —
Lemsterland		namiddags ten 12½ —
Stavoren		voormiddags ten 9 —
Hindeloopen		9½ —
Hemel. Oldephaert		10 —
Baarderadeel	Vrijdag den 30 Maart 1849.	11 —
Rauwerderhem		middags ten 12 —
Idaarderadeel		namiddags ten 1 —

Wordende de belanghebbenden voorts nog verwittigd, dat degenen welke vermeenen mogten regt op vrijstelling van de dienst der Nationale Militie te hebben, of hetzelve nog op nieuw moeten bewijzen, voor den Raad moeten verschijnen, doch dat de zoodanigen, welke geene belangen van dien aard hebben in te brengen niet behoeven te compareren, en dat deze gehouden worden geenerhande reden tot vrijstelling te hebben en finaal voor de dienst blijven gedesigneerd.

Heerenveen, den 15 Maart 1849.

De Militie-Raad voornoemd,
W. H. BOURICIUS VAN IDEMA.
Ter ordonnantie van denzelven,
DRIEST.

's GRAVENHAGE, den 14 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden heeft de minister van kolonien, in tegenwoordigheid van al de overige ministers, een vrij uitgebreid betoog medegedeeld, nopens den staat van zaken op Java; voornamelijk strekkende tot bewijs, dat aldaar gewigtige bezwaren bestaan tegen de verwezenlijking van een ontwerp van het medelid der Kamer, den heer *Sloet*, waarbij wordt voorgesteld, om door verkoop van gronden op genoemd eiland in het bestaande en geraamde tekort over de dienstjaren 1848 en 1849 te voorzien.

Z. E. schetste hetgeen Java is geweest, en wat deze bezitting thans is; — de steeds vermeerderde opbrengsten, aan- en uitvoeren; — de scheepsvaart, handel en vertier, daardoor ontstaan. Hij oordeelde het onvoorzigtig, om door onzekere ondernemingen dezen gunstigen staat van zaken in de waagschaal te stellen. Hij verklaarde zich, in elk geval, ongenegen, om daartoe mede te werken, en gereed, om, indien daartoe onverhoopt mogt worden besloten, zijne betrekking aan een opvolger over te laten.

Als rapporteurs voor de wet, betreffende het koloniaal batig slot van 1847, zijn benoemd de heeren: *Winterberg*, *Hugenholtz*, *Wintgens*, *v. Rijckevorsel* en *Bakker*; — voor de ministeriële verantwoordelijkheid de heeren: *Costerus*, *v. d. Linden*, *v. Hasselt*, *Meeussen* en *Wichers*; — voor den vrijdom van accijns voor macaronie-fabrijken de heeren: *Smit*, *Poortman*, *v. Hasselt*, *v. Eck* en *v. Doorn*. — Over de wetten op het onvervreemdbaar verklaren van militaire pensioenen, en het verleenen van dispensatie van de wet van Nov. 1814, zijn de algemeene verslagen uitgebragt en zal de dag van beraadslaging nader worden bepaald.

Eene petitie van den heer *Horstman*, te Paramaribo, wegens de afschaffing der slavernij, is, op voorstel van den heer *Groen*, naar den minister van kolonien verzonden. — Op voorstel van den heer *Boreel*, is besloten, om de voorloopige verslagen, nopens de wetten op de buitengewone belasting; — het regt van vereeniging; — de ministeriële verantwoordelijkheid, en het niet aanvullen der vacaturen in de regterlijke collegien, te doen drukken.

— Bij de mededeeling van den minister van kolonien, den heer *G. L. Baud*, aan de Tweede Kamer, betreffende de Javaansche aangelegenheden, heeft Z. E. in de eerste plaats gewezen op hetgeen Java in 1824 was, als wanneer in die bezitting hier te lande zeer weinig belang werd gesteld, en op hetgeen zij, door een verbeterd stelsel van cultuur, geworden is, terwijl zij thans jaarlijks een bedrag van 14 millioenen aan het moederland uitkeert. Daaruit blijkt, dat in 1824 de begrooting der ontvangsten 27 millioen beliep, en die der uitgaven tot een bijna gelijk bedrag was opgevoerd, en dat men thans, bij eene begrooting van ontvangsten van 70 millioenen, in eene uitgave van 56 millioenen heeft te voorzien; — dat in 1824 niet meer dan 30 schepen uit Nederland Java hebben aangedaan, en dat thans 370 Nederlandsche schepen op Indië varen, waarvan, in 1847, 215 bodems op Java zijn aangekomen. In aanmerking nemende, dat deze veel omvattende arbeid in 18 jaren is daargesteld, zonder dat de rust onder de bevolking op eene noemenswaardige wijze is verstoord, vermeent de minister, dat men niet dan met erkentelijkheid kan denken aan den stichter van dit stelsel, maar dat het minder zeker is, wat de nakomelingschap zal zeggen van hem, die regtstreeks of van ter zijde, de hand leent, om het te sloopen.

De minister oordeelt, dat het stelsel van cultuur, waarbij de bevolking, onder de leiding van ambtenaren, den grond bewerkt en de voortbrengselen, tegen billijke belooning, oplevert moet worden gehandhaaft, verbeterd en uitgebreid; — dat, wanneer die wenschelijke verbeteringen zullen zijn tot stand gebragt, de uitkomsten zeer belangrijk zullen zijn, en nog langs verschillende wegen, zeer aanzienlijke voordeelen voor het moederland zullen aanbrengen; vooral, indien de bevolking, naar behooren beschermd, de onbelemmerde beschikking over de vruchten van haren arbeid zal mogen erlangen. Z. E. berekent, dat van de 1,600,000 huisgezinnen, in welke de tegenwoordige bevolking van Java, begroot op 10 millioenen, verdeeld is, elk 400 vierkante roede bearbeidt; — dat, onder verbeterde omstandigheden, en indien men in aanmerking neemt, dat in N. Amerika één negerslaaf 1500 vierkante roede onderhoudt, deze oppervlakte ten minste tot 650 v. roede kan worden opgevoerd, en dat daardoor op eene meerdere productie, ter waarde van 67 millioenen, zou kunnen worden gerekend, en de geheele waarde van de jaarlijksche javaansche productie op 168 millioenen kan worden geschat; ongerekend de meerdere productie, die van de voortdurende vermeerdering der bevolking moet worden verwacht. — De verbeteringen, welke men behoeft, zijn: een doeltreffend stelsel van bemesting; — de regeling van het muntwezen, welke zal kunnen geschieden, zoodra de inlander, zijn belang kennende, zal leeren om geld tot het oogmerk te bezigen, waarvoor het bestemd is, te weten, koop en verkoop; — middelen van vervoer en waterleidingen; het afschaffen van verpachte middelen, die tot knevelarijen leiden.

De minister ontkent, dat de Staat het regt zoude hebben, om den grond te verkoopen. In vele streken zijn de gronden reeds het eigendom der inlanders; in andere zijn het gemeente-gronden. Maar, al ware dit anders, dan oordeelt Z. E. dat de Staat het regt niet mag afstaan, om eenmaal, na meerdere ontwikkeling, de bevolking in het volle bezit van den grond te stellen; — als wanneer millioenen inboorlingen, behoorlijk beschermd, tienmaal meer aan den grond zullen ontwoekeren, dan honderden, ja duizenden landheeren. De minister rekent het ook verder ongeraden, om in dezen de voorschriften van den Koran toe te passen op eene bevolking, welke men voor de zegeningen van het Christendom tracht voor te bereiden.

In het algemeen en daarlatende de groote bezwaren, welke het in cultuur brengen der ongebouwde gronden zoude kunnen opleveren, zoo voor de onderneming zelve, als voor de policie, stelt de minister het als zeker, dat een verkoop van javaansche gronden in het groot eene slooping daarstelt van het tegenwoordige stelsel van cultuur, en dat men alzoo een dadelijk en groot voordeel, zoowel als de toekomst, zoude opofferen aan de mogelijkheid, om voor het oogenblik in het bezit van eenige millioenen te geraken.

Dat het bewind vroeger gronden heeft verkocht, bewijst, naar het oordeel des ministers, niet, dat het daartoe geregtigd was, maar blijft, naar zijn inzien, altijd een onstaatkundige maatregel, die geene navolging verdient. Dat die gronden sedert in prijs zijn gestegen, wordt door Z. E. zoo wel toegeschreven aan het verbeterd stelsel van bewerking, door den graaf *van den Bosch* ingevoerd, als aan het goed beheer der eigenaars. — De minister is niet overtuigd, dat de toestand der javaansche bevolking, onder europesche landheeren, zoo zeer zoude verbeteren. Hij erkent, dat men reglementen kan maken, waarbij de wederzijdsche regten en verpligtingen kunnen worden afgebakend, maar acht het meer bezwaarlijk, om naar behooren daaraan de hand te houden. Hij erkent, dat er landheeren zijn, die zich op eene allezins loffelijke wijze het lot van den inlander aantrekken, maar hij verklaart tevens, dat er andere gevonden worden, die de bevolking min gunstig behandelen, of kunnen behandelen, om reden de landen in het openbaar aan de meestbiedenden zijn verhuurd, of verpacht, — en dat men er ook aantreft, die geen enkel mensch, in stede van duizenden, onder hun beheer of toezigt behoorden te hebben.

Dat het verlies in het bedrag van gouvernements-producten, gering zoude zijn, is, naar het oordeel des ministers, beheel afhankelijk van de uitgebreidheid der te verkoopen gronden. Is deze gering, dan zal men het doel niet bereiken, en toch een begin hebben gemaakt met het sloopen van de bestaande orde van zaken. Daarentegen ducht de minister, dat, terwijl de schatkist in den beginne eenige millioenen ontvangt, de gevolgen van den verkoop zeer treurig zouden zijn. Z. E. heeft deswegens het navolgende gezegd:

»Men zal de particuliere productie van Java in den beginne eenigzins zien vermeerderen; doch die der gouvernementslanden zal echter al spoedig in nog grootere mate afnemen. Men zal de gronden op Java, ten prejudicie van derzelver bevolking, hebben verkocht aan Nederlanders en vreemdelingen, want deze zullen op den duur, zonder inbreuk op het eigendomsregt te maken, moeijelijk kunnen worden uitgesloten. Men zal in den aanvang daarstellen magtige en rijke landheeren of associatien, die ik vrees dat moeijelijk binnen de grenzen hunner verpligtingen jegens het gouvernement en de bevolking zullen zijn te houden. Men zal de ambtenaren, vooral hooggeplaatste, er zich op zien toeleggen om mede-eigenaren van landen te worden, en zoo doende zal eigenbelang alle contrôle en toezigt doen verdwijnen. Men zal de land-eigenaren, na gemaakt fortuin, Java zien verlaten, want, wat men ook moge zeggen van het schoone Oosten en het barre Noorden, bijna een ieder verlangt naar den geboortegrond terug. De landen zullen daarna verkocht of verhuurd worden aan de meestbiedende personen, die, om nog eenig voordeel te behalen, de bevolking zullen moeten knevelen. De landheeren zullen steeds een gezag over de bevolking uitoefenen, onbestaanbaar met de souvereine regten van het gouvernement, ten ware men een *groot* en *hoog* bezoldigd personeel wilde in dienst stellen: als wanneer men dan nog zou bloot staan aan aanhoudende botsingen tusschen de landeigenaren en die ambtenaren. De landen zullen, na in onderscheiden handen te zijn overgegaan, belast en beleend, verlies, in stede van voordeel, afwerpen, en men zal in zekere mate een staat van zaken zien geboren worden, zoo als thans in de West Indische bezittingen wordt aangetroffen. De 10,000,000 Javanen eindelijk, het geweld der blanken, welke niet zelden zullen bestaan uit personen, ruw en opvliegend, vreemd aan taal, gewoonte en karakter derzelve, moede, zullen hen allen tot op den laatsten toe vermoorden en vernietigen. En zoo doende zal voor ons onherroepelijk verloren gaan het schoone, vruchtbare, thans winstgevende en voor aanzienlijke verbeteringen vatbaar eiland Java."

In de nota, tot welker beantwoording de mededeeling des ministers strekt, wordt gedoeld op de mogelijkheid, dat het gebied over de Oost-Indische eilanden aan Nederland zoude kunnen worden ontnomen. Deswegens verklaart Z. E. dat Java, goed bestuurd en goed verdedigd, niet gemakkelijk voor Nederland verloren zal gaan, en dat geen europeesch vijand zich, bij onze tegenwoordige middelen van verdediging aan eenen guerilla-oorlog in de binnenlanden zal durven wagen.

Ten aanzien van ontwerpen, tot het erlangen van eenig kapitaal, of tot delging der staatsschuld, door den afstand van ondernemingen op bezittingen *buiten* Java, heeft de minister verklaard, dat men deswegens met het bestuur van Indie in gedachten-wisseling is getreden, en dat iets dergelijks, na rijp beraad en onderzoek, voor verwezenlijking vatbaar zoude zijn.

Omtrent de bijdragen uit de koloniale middelen heeft Z. E. de minister aangemerkt, dat men, wel is waar, in het verleden jaar, door eenen zamenloop van omstandigheden, het cijfer van 14 millioenen op verre na niet heeft kunnen bereiken, maar dat er vooruitzigt bestaat, om in dit jaar eene meer gunstige uitkomst te verkrijgen.

Van den 16den.

Eene buitengewone *Staats-Courant* verkondigt, onder dagteekening van Maart, dat bij de Regering ontvangen zijn de twee volgende bulletins:

I. Tilburg, 15 Maart:

»In den nacht van den 13 op den 14 Maart heeft Zijne Majesteit de Koning eene zware bezetting op de borst gehad, die eene aderlating aan den arm noodzakelijk maakte. Deze bloedontlasting heeft eene groote verligting te weeg bragt. Echter vorderde eene tweede aandoening des avonds nog eene aderlating, welke insgelijks groote verligting te weeg bragt.

»Op heden den 15 Maart, ten 2 ure des morgens, bevindt Zijne Majesteit zich onder een algemeene huiduitwaseming, waardoor eene meer vrije ademhaling gevolgd."

II. Tilburg, 15 Maart, te 9 ure des ochtends:

»Gedurende het overige van den nacht heeft de Koning niet geslapen, en de koorts tegen 5 ure vermeerderd; maar langzamerhand is de aandoening verminderd, de ademhaling ruimer dan gisteren, en de transpiratie, die gedurende de verheffing had opgehouden, sedert dezen morgen ten 7 ure terugkeerende.

»Zijne Majesteit heeft verscheiden malen eenige oogenblikken geslapen."

Beide deze bulletins zijn onderteekend door de heeren *P. E. Everard*, med. dr., *van Hees*, officier van gezondh. 2de kl., en *Maes*, med. dr.

Een *derde* bulletin, van gisteren avond 6 ure, door dezelfde personen onderteekend, en heden ochtend ten 10 ure hier bekend gemaakt, luidt aldus:

»De dag is zeer vermoeijende geweest; de koorts en de bezetting waren veel sterker, vooral tegen het midden des dags; ten twee ure vertoonde zich eene ruime transpiratie, die nog is voortdurende."

— H. M. de Koningin, is op de ontvangen berigten uit Tilburg, betreffende de ongesteldheid des Konings, heden ochtend te vier uren, met Z. K. H. Prins *Hendrik*, naar de genoemde plaats vertrokken. Verscheidene adjudanten en personen, tot het Hof behoorende, hebben zich almede derwaarts begeven.

— Heden ochtend is de raad van ministers vergaderd geweest. In die vergadering is toegelaten de heer dr. *Beckers*, inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, die bij vroegere ongesteldheden des Konings met den heer dr. *Everard*, Z. M. heeft bijgestaan.

Ook de generaal-majoor dr. *Beckers* is heden, na het bijwonen van den ministerraad, naar Tilburg vertrokken.

De ministers zijn heden bij herhaling vergaderd geweest.

— Men verneemt, dat de minister van buitenlandsche zaken, de heer *Lightenveld*, zich met eene buitengewone gelegenheid heeft begeven naar Londen, alwaar Z. K. H. de Prins *van Oranje* zich bevindt.

Van den 17den.

Gisteren avond is hier het volgende bulletin omtrent den toestand van Z. M. den Koning, gedagteekend uit Tilburg 16 Maart en loopende tot 8 ure des ochtends, bekend gemaakt:

»De nacht is niet beter dan de dag geweest. De koorts, die onder de huiduitwaseming verminderde, is omtrent tien ure des avonds met vernieuwde kracht teruggekeerd en heeft tot dezen morgen aangehouden.

Met de verheffing der koorts is de moeijelijkheid in de ademhaling toegenomen."

Heden ochtend is het volgende bulletin van gisteren avond 6 ure bekend gemaakt:

»De koorts is sedert heden morgen verminderd, en de bezetting op de borst aanmerkelijk afgenomen. Bij tusschenpoozing heeft Z. M. wat geslapen."

Van den 18den.

Nopens het overlijden van Z. M. den Koning schrijft men uit Tilburg het volgende:

De dag van 16 dezer beloofde eene gunstige verandering in de ziekte van Z. M. De Koning lag op het einde van dien dag in een schijnbaar verkwikkenden slaap. Dan, naauwelijks ontwaakt, verhieven zich de asthmatische aandoeningen; dadelijke hulp werd verleend door de drie heeren doctoren, doch binnen een half uur tijds had de Vorst opgehouden te leven. H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins *Hendrik* werden intusschen geroepen, doch mogten Z. M. niet meer levend aanschouwen. Allertreffendst was het, de droefheid dezer vorstelijke personen te zien.

Niettegenstaande het nachtelijk uur waren spoedig de gouverneur en de procureur-generaal der provincie, en andere autoriteiten aanwezig, en vertrok de heer *Merkes*, adjudant des Konings, dadelijk naar 's Hage met de treurige tijding; later de heer *van der Capellen* naar Engeland, om Z. K. H. den Prins *van Oranje* te ontmoeten.

Heden middag (17 dezer) ten twaalf ure hebben zich H. M. de Koningin en Z. K. H. Prins *Hendrik* en gevolg naar het paleis begeven, ten einde het lijk van den overleden Koning te zien. In het vertrek waarin het stoffelijk omhulsel zich bevond, was op verlangen van Hare Majesteit Ds. *Schotel*, predikant alhier, aanwezig, die, zoodra H. M. bij het lijk was nedergeknield, een roerend gebed uitsprak, dat diepen indruk op de aanwezigen maakte.

Op verlangen van Z. M. ligt het lijk in hoogstdeszelfs gewone tenue gekleed en zal er geene balseming plaats hebben; van eenige beschikking is nog niets bekend.

ARUM, den 18 Maart.

Heden middag werd ten voordeele der diakonie-administratie in ons kerkgebouw door het alhier bestaande zanggezelschap, onder de leiding van den onderwijzer, een Zang- en Orgelconcert gegeven, hetwelk een aanzienlijk tal hoorders ook uit andere plaatsen een waar genoegen verschafte en ieder hunner op nieuw overtuigde hoe de schoone kunsten door eene Godsdienstige aanwending de edelste rigting erlangen.

LEEUWARDEN, den 19 Maart.

In de vergadering der Provinciale Staten van Friesland, op heden gehouden, ingevolge de bepaling in de zitting van den 13 dezer, waren 34 leden tegenwoordig. De Voorzitter, hoewel nog geene officiële tijding bekomen hebbende van het overlijden des beminden Konings, herinnert aan de vergadering de treurmare, door de openbare bladen verkondigd, aan welker waarheid niet kan getwijfeld worden, en stelt voor, daar in dezen oogenblik de gemoederen niet gestemd zijn tot de volbrenging der bepaalde werkzaamheden, de zitting te verdagen tot Maandag den 26 dezer e. k. — Aldus besloten.

Ook hier ter stede heeft het berigt van 's Konings overlijden algemeen een diepen indruk gemaakt. Moge de overeenstemming die in belangrijke omstandigheden tusschen de Vorst en de Kamers, tusschen de Regering en het Volk heerschende was, ook na dit treurig verlies, bij den opvolger des Konings bewaard blijven.

— Naar men verneemt, houdt men zich thans bij het Ministerie van Financiën onledig met de bewerking van een algemeen plan, om het aantal der kantoren van ontvangst der belastingen te verminderen, door onderscheidene te supprimeren en anderen in een te smelten; het doel van dien maatregel is, om bezuiniging en vereenvoudiging in dezen tak van administratie te verkrijgen.

— De Minister van Marine heeft ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat, behalve de reeds uitgegeven kaart van de Zuiderzee in vier bladen, thans ook eene uitgave dier kaart van kleiner bestek in één blad is vervaardigd en afgedrukt, welke bij de directien der Marine algemeen verkrijgbaar is gesteld, tegen den prijs van één gulden en vijftig cents per exemplaar.

— De *Staats-Courant* van den 17 dezer bevat eene annonce van den minister van marine, waarbij ter kennis der ouders of voogden wordt gebragt, dat er weder gelegenheid bestaat tot plaatsing hunner zonen of pupillen op het koninklijk instituut voor de Marine, waartoe in de eerste dagen van Junij, te Medemblik, een examen van aspiranten bestemd voor de Zeedienst zal plaats hebben, en dat, om daartoe te worden toegelaten, men zich bij request aan het departement van Marine vóór of uiterlijk op den eersten Mei aanstaande zal moeten aanmelden, met overlegging van de vereischte bescheiden.

— In de dezer dagen te Amsterdam en Rotterdam door de Handel Maatschappij gehouden koffij veilingen, is alles tot boven tax tie prijzen verkocht geworden.

— Van wege de amsterdamsche afdeeling der hollandsche Maatschappij van Landbouw zal op 6 April aanstaande en de vijf volgende dagen, in de zalen der Academie van Beeldende Kunsten, in het Oude-Mannenhuis, te Amsterdam eene tweede tentoonstelling van bloemgewassen, vruchten, groenten, werktuigen voor landbouw en tuinsieraden gegeven worden. In het programma, welk te bekomen is bij den secretaris der afdeeling en bij den Hortulanus te Amsterdam, worden belangrijke prijzen uitgeloofd. Ook zal het bestuur, ter bevordering van den bloemenhandel, eene verloting aan deze tentoonstelling

binden. De tentoonstelling zal voor een ieder geopend zijn van 's ochtends 9 tot 's avonds 6 ure.

Bij acte verleden voor den Heer Kanton-Regter te Sneek, den 14 Maart 1849, is door TRIJNTJE HANZES van STELTEN, Weduwe Aant Tjeerds Huisman, Boerin te Oppenhuizen, aan haren Zoon LOUW AANTS HUISMAN, oud twintig jaren, bij genoemden haren wijlen man in echte verwekt, verleend handligting, en aan hem toegekend de bevoegdheid tot de geheele ontvangst, de uitgave van- en de beschikking over zijne inkomsten, voorts tot het sluiten van verhuringen, het bebouwen zijner landerijen en het uitoefenen van het bedrijf van landbouwer, en eindelijk tot het drijven van nering en handel.

W. G. GORTER, *Griffier.*

SCHOUWBURG.

OP HOOG BEVEL

zullen de geannonceerde TOONEELVOORSTELLINGEN van *heden* Dingsdag den 20 en Zaturdag den 24 Maart 1849, *niet plaats hebben*, doch later bij annonce worden bekend gemaakt.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de Voorjaars *Indigo* en *Cochenille* Veilingen der Maatschappij van 1849, zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen, en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld:

te *Amsterdam* op *Dingsdag* 1 *Mei* 1849:

413 heele }
1470 kwart } Kisten JAVA INDIGO, liggende aldaar.
25 Kisten JAVA COCHENILLE, » »

te *Rotterdam* op *Vrijdag* 4 *Mei* 1849:

754 heele }
1313 kwart } Kisten JAVA INDIGO, liggende aldaar.
8 dito » SUMATRA DITO, » »
254 Kisten JAVA COCHENILLE, » »
5 » TEGEL DITO, » »

met voorbehoud, de voormelde hoeveelheden *Indigo* te vermeerderen:

te *Amsterdam* met 934 halve en kwart Kisten.
en te *Rotterdam* » 520 » » » Dito.

ingeval de Schepen, waarmede deze aanvoeren verwacht worden, tijdig genoeg binnen komen.

De Directie geeft bij deze aankondiging de verzekering dat zij, vóór hare gewone Najaars-Veilingen van 1849 geene andere, dan de bovengemelde partijen *Indigo* en *Cochenille* zal aan de markt brengen.

De Notitien met de Veilcondities zullen in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam, den 17 Maart 1849.

Van der OUDERMEULEN, *Pr.*
GOUDSWAARD, *D. f. S.*

*** Getrouwd:

A. BOLMAN, *van Beetsterzwaag*, met
B. DOUMA FEENSTRA, *van Warga.*

Grouw, den 17 Maart 1849.

Eenigste kennisgeving.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene Dochter, CAROLINA HENDRIETTA SEELIG, geliefde Echtgenoote van

Cornjum, den 11 Maart 1849.

R. BEEKHUIS.

*** Heden verloste voorspoedig van eene Dochter, F. M. WAGENAAR, geliefde Echtgenoote van

Heerenveen, den 13 Maart 1849.

L. G. PONNE, *Apotheker.*

*** Bevallen van eene Dochter, A. K. SCHIJFSMA — Campen.

Woudsend, 13 Maart 1849.

*** Heden beviel van eenen Zoon, FOKELTJE H. SMEEDING, geliefde Echtgenoot van

Leeuwarden, den 15 Maart 1849.

E. KINGMA, IJz.

*** Bevallen van een Zoon, JETSKE S. BUWALDA, Echtgenoot van

Kimswerd, den 17 Maart 1849.

H. P. ROORDA.

*** Heden morgen beviel mijne geliefde Echtgenoote D. IJ. HAMSTRA van eenen welgeschapenen Zoon.

Ferwerd, den 17 Maart 1849.

W. B. A. THODEN van VELZEN, *Genees-, Heel- en Verlosk.*

Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen welgeschapenen Zoon JANKE G. de BOER, geliefde Echtgenoot van

St. Anna-Parochie, den 18 Maart 1849.

A. B. WASSENAAR.

LEEUWARDEN, den 11 Maart 1849. Heden middag overleed alhier, aan verval van krachten, Mejufvrouw GRIETJE JANS HUISINGA, Weduwe wijlen F. de Vries, in den ouderdom van 86 jaren.

T. H. GATZONIDES, *Executeur Testamentair.*

*** Mijne geliefde Echtgenoot MARIJKE NOLKES OEVERING, met wie ik 34 jaren door het huwelijk was verbonden, werd mij heden ochtend door den dood ontrukt. Ruim 55 jaren en 8 maanden leeftijds mogt zij bereiken, van welke inzonderheid de drie laatste jaren bestendig in lijden werden doorgebragt. Het mijne eenige Dochter beween ik het verlies der trouwe Gade en teedere Moeder.

Warga, den 13 Maart 1849.

H. J. BOONSTRA.

*** Ons lieve kindje, JOHANNA MARIA, door welker geboorte onze Hemelsche Vader ons voor 3 weken verblijdde, werd ons heden onverwachts door stuipen ontnomen. Wij zijn diep bedroefd, maar eerbiedigen den wil onzes Vaders, als steeds een uitvloeisel der hoogste wijsheid en liefde.

Bolsward, den 13 Maart 1849.

J. van der VEGT, en
J. de VRIES.

Eenige kennisgeving.

BERGUM, den 14 Maart 1849. Heden overleed tot onze bittere droefheid, onze geliefde Zuster ELISABETH MEETSMA, in den gezegenden ouderdom van ruim 72 jaren.

H. MEETSMA,
mede namens mijne Zusters.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze waarde Moeder LIJSBERT JANS BROLSMA, Weduwe van Gerrit Gerrits Postma, in den ouderdom van 61 jaren, 7 maanden en 14 dagen, nalatende 7 Kinderen en 12 Kinds-Kinderen.

Hallum, den 15 Maart 1849.

GERRIT GERRITS POSTMA,
mede uit naam van Broeders en Zusters.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden overleed heden morgen, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoot WALTJE de JONG. Zij bereikte den onderdom van 54 jaren en 7 maanden, van welke ik ruim 29 jaren met haar door den echt verbonden mogt zijn.

Leeuwarden, den 16 Maart 1849.

A. C. ZIJLSTRA.

Eenige kennisgeving.

ENGELUM, den 16 Maart 1849. Heden morgen overleed mijne Echtgenoote en mijner Kinderen Moeder MAARTJE JOHANNES KOOPMANS, in den ouderdom van 43 jaren en 7 maanden.

J. M. KEUPERUS.

Vrienden en Bekenden gelieven dit voor kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed na eene langdurige sukkeling, onder de foltering van [illegible] en smarten, mijne geliefde Echtgenoote en der Kinderen geliefde [illegible] WILLEMS MONSMA, in den ouderdom van bijna [illegible] jaren [illegible] echtvereeniging van bijna [illegible]

[illegible]

*** Heden avond omstreeks 9½ ure overleed mijne teedergeliefde Echtgenoot en mijner Kinderen zorgdragende Moeder ANTJE H. BANGMA, in den ouderdom van 61 jaren en ruim 4 maanden, waarvan ik 34 jaren en ruim 10 maanden met haar door den echt mogt vereenigd zijn.

Pingjum, den 16 Maart 1849.

R. H. TALSMA.

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, na eene korte doch hevige ongesteldheid, mijn dierbare Echtgenoot GEERT JANS WOLTHUIS, in den ouderdom van ruim 58 jaren.

Sloten, den 16 Maart 1849.

A. KRAMER,
Weduwe G. J. Wolthuis.

*** Het heeft God behaagd, van mijne zijde en uit het midden harer naar zoo zeer liefhebbende betrekkingen weg te nemen mijne innig geliefde Echtgenoot ANNA ELISABETH MOEZELAAR, in den ouderdom van 30 jaren, waarvan ik bijna 9 jaren met haar in eenen hoogstgelukkigen echt mogt vereenigd zijn. Twee panden onzer huwelijksliefde laat de onvergetelijke mij na.

Leeuwarden, den 17 Maart 1849.

F. GROSJEAN.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 13 tot en met den 19 Maart 1849 aangegeven: 16 Geboren. 17 Overleden. 3 Huwelijken.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 16 Maart 1849, aan de Waag te Leeuwarden:

	PRIJS.	AANVOER.
BOTER	*f* 40,00.	323/4 164/8 en 76/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 17 *Maart* 1849.

Nederland.			Gebl.
Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt.	$44\frac{3}{4}$	47	$46\frac{5}{8}$
Dito dito .. 3 »	$54\frac{3}{4}$	56	$55\frac{3}{4}$
Dito dito ... 4 »	$73\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{5}{8}$
Amort.-Synd. $3\frac{1}{2}$ »			
Handel-Maats. $4\frac{1}{2}$ »			
Spanje.			
Leen. *Ard.* v. 85 £ 5 pCt.	$9\frac{1}{2}$	10	$9\frac{7}{8}$
» » v. 510 £ 5 »	$9\frac{1}{4}$	$10\frac{1}{4}$	$9\frac{15}{16}$
» onb. Stukk. 5 »	$8\frac{3}{4}$	$9\frac{1}{2}$	
» . ... 3 »			
» Binnenl. à 6/m 3 »	$20\frac{3}{4}$	$21\frac{1}{2}$	$21\frac{3}{8}$
Ardoin Coupon..... »	$6\frac{1}{2}$	8	
Portugal.			
Te Londen 5 (nu 4) pCt.	$25\frac{3}{4}$	$26\frac{1}{4}$	26
» 4 »	$26\frac{1}{4}$	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{4}$

Rusland.			Gebl.
Ob. bij *H.* 1798/1815 5 pCt.	$99\frac{1}{2}$	100	$99\frac{3}{4}$
dito dito 1828/1829 5 »	$99\frac{1}{2}$	100	
Dito bij dito.. 4 »	$80\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{4}$	$80\frac{1}{2}$
Dito bij *Stiegl.* 4 »	$80\frac{1}{4}$	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{1}{2}$
Oostenrijk.			
Metaliek..... 5 pCt.	$69\frac{1}{2}$	70	$69\frac{5}{8}$
» 1847... $2\frac{1}{2}$ »	$35\frac{3}{4}$	$37\frac{1}{4}$	$35\frac{7}{8}$
» oude... $2\frac{1}{2}$ »			
Amerika.			
Bank-Actien V. Staten			
Braz. 1824..........			
» £ 200.........			
Peru.................	$37\frac{3}{4}$	$39\frac{1}{4}$	39
Grenada......	$16\frac{3}{4}$	$17\frac{3}{4}$	
Mexico...............	26	$26\frac{1}{2}$	$26\frac{1}{4}$
Venezuela......			

De treurige tijding van het overlijden des Konings, heeft heden in het begin der beurs eene zeer ongunstige stemming verwekt; doch later hebben eenige inkoops-commissien de prijzen in alle fondsen dermate hersteld, dat alle ongeveer op de slotkoers van gisteren sluiten.

Zondag den 18 *Maart.*

Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 47, $\frac{3}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$. 4 pCts. $75\frac{1}{4}$. 3 pCts. $55\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $56\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$. Ard. £ 510 $10\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$. Dito Coup. $7\frac{5}{16}$, $7\frac{1}{8}$. Binnenl. 3 pCts. $21\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$. Portug. 5 (nu 4) pCt. $26\frac{3}{4}$. Dito 4 pCts. $27\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$. Metaliek 5 pCt. $70\frac{1}{4}$. Peru 41, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 42, $\frac{1}{4}$. Dito 4 pCts 2/m. na de uitgave $45\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$.

Veelvuldige inkoopen, die heden in Integralen zijn bewerkstelligd, deden den prijs circa 1 pCt. hooger dan gisteren blijven. 4 en 3 pCts. waren ingelijks tot verbeterde koersen te plaatsen.

Van vreemde effecten was voornamelijk zeer levendige vraag naar Peru, welke nagenoeg 3 pCts. hooger dan gisteren sluiten.

GRIETMAN en ASSESSOREN van KOLLUMERLAND en NIEUWKRUISLAND, roepen op, Sollicitanten van den tweeden en des noods derden rang, welke genegen mogten zijn, om te dingen naar den post van ONDERWIJZER, in de nieuwe lagere school op de Kollumerpomp, onder Kollum, om hunne bewijsstukken van rang enz., franco vóór of op den 30 Maart e. k. in te zenden ter Secretarie van Kollumerland, en zich tevens schriftelijk aan te melden bij den Heer Districts-Schoolopziener H. NIEUBUUR FERF, te Bergum; zullende het vergelijkend examen aanvangen op Zaturdag den 21 April, des voormiddags ten 9 ure, in het Grietenijhuis te Kollum.

De voordeelen aan deze betrekking verbonden, bestaan in: het vrij genot van eene nieuwe Schoolhuizing en grooten Moestuin, de schoolpenningen van ongeveer 50 kinderen à 5 Cents per week, benevens voorloopig een tractement van *f* 150 's jaars, waarvan voor dit jaar *f* 75 uit de Rijks middelen wordt verstrekt; zullende, zoodra die Rijks toelage van *f* 75 niet langer mogte worden verleend, de onderwijzer een jaarlijksch tractement uit de Grietenij-kas genieten van *f* 100. zonder meer. Geene reis- en verblijfkosten zullen worden vergoed.

Kollum, den 9 Maart 1849.

Grietman en Assessoren voornoemd,
Van LIMBURG STIRUM,
Ter ordonnantie van dezelven,
BOLMAN.

GRIETMAN en ASSESSOREN van IDAARDERADEEL, roepen door deze op, ten verzoeke van de Kerkvoogden van Grouw, de Hervormde Floreenpligtigen van dat Dorp, om te compareren in de Kerk aldaar, op Zaturdag den 24 Maart e. k., des voormiddags ten 11 ure, ten einde:

1. Op te nemen en vast te stellen de Begrooting over het jaar 1849.
2. Tot het beoordeelen en raadplegen over alle zoodanige Voorstellen, als door de Kerkvoogden zullen worden gedaan, en wel speciaal omtrent de thans door de Kerkvoogdij verstrekt wordende of in het vervolg te verstrekken subsidien aan de Hervormde Diaconij en Algemeene Armvoogdij te Grouw.

Grietman en Assessoren van Idaarderadeel,
C. BERGSMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
F. C. ANDREÆ.

KERKVOOGDEN der NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTE te LEEUWARDEN, opgemerkt hebbende, dat vele Stoelen en Zitplaatsen in de drie Kerken nog geboekt staan ten name van vorige, meerendeels overledene eigenaars — en het Register van Stoelen en Banken wenschende in orde te brengen — roepen bij deze de tegenwoordige eigenaars op, om de, ingevolge Kerkelijk Reglement gevorderde overschrijving op hunnen naam, zonder welke zij, voor het vervolg, aan krenking in hun eigendomsregt gedurende de Godsdienstoefeningen zullen blootstaan, vóór 1° Mei aanstaande te bewerkstelligen.

Tot overboeking en afgifte van bewijzen zal, tot en met den 28 April e. k., gevaceerd worden op elken Woensdag- en Zaturdag-voormiddag van 10—1 ure, ten huize van den ontvanger der Stoel- en Bankgelden, op de Nieuweburen, letter K, no. 205.

Kerkvoogden voornoemd,
S. SPREE, *President.*
R. D. SMEDING, *Secretaris en Kerkvoogd.*

KERKVOOGDEN van *Wetsens*, voornemens zijnde, een nieuw REGISTER der GRAVEN op het Kerkhof aldaar te maken, noodigen diegenen, welke er Graven in eigendom bezitten, uit, om daarvan naauwkeurige opgave te doen aan den Onderwijzer aldaar, vóór den 20 April e. k.

Die Graven, waarvan geene opgave gedaan wordt, zullen gerekend worden aan de Kerk te behooren.

A. WIJBENGA, *adm. Kerkv.*

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, aldaar op Dingsdag den 27 Maart 1849, 's voormiddags ten 10 ure te beginnen, ten sterfhuize van wijlen den Heer *D. Boomsma*, wijk C, no. 142, bij boelgoed verkoopen: Een staand Uurwerk, noote boomhouten Kabinet, mahonijhouten Chiffonnière, Bureau, ronde Tafel, Trektafels, Stoelen met paardenharen zittingen en andere, Spiegels en Schilderijen, exquis O. I. gekleurd en blaauw Porselein, waaronder groote Schalen, [illegible] Theegoed, twee fraaije en groote Kabinetstellen en Schoorsteenmantelstellen, [illegible] Aardewerk, goed onderhouden Koper-, Tin- en IJzerwerk, [illegible] Zilverwerk, als: een Theepot, Theekistje, Theebus, [illegible] Lepels en Vorken, [illegible]

[illegible]

Verkooping van 1/4 in eene Zathe en Landen, te Hichtum.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Donderdag den 22 Maart 1849, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Wed. *Bijvoets*, aldaar, finaal veilen:

1. EEN VIERDE GEDEELTE over hoog en laag in eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, met *HUIZING, SCHUUR* en verdere annexen, te Sieswerd onder Hichtum, in het geheel groot 25 bunder 87 roede 66 el (70½ pond.) Greidlanden; in huur bij *B. H. Stremler*, voor *f* 1000 's jaars, tot St. Petri en Mei 1852, en alsdan vrij te aanvaarden; waarop slechts geboden is de geringe som van *f* 5538.
2. Een perceel GREIDLAND, onder Schraard, Kad. gem. Makkum, sectie C, no. 348, 2 bunder 20 roede 10 el; in gebruik bij de Wed. *A. J. Jetzinga* tot St. Petri 1851, voor *f* 100 's jaars, en alsdan vrij te aanvaarden; zijnde op dit perceel slechts geboden *f* 1710.

De Notaris LEDEBOER, zal, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, Zaturdag den 24 Maart 1849, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Auke van der Werf*, te Blaauwhuis, finaal verkoopen:

Eene sterke HUIZINGE, met ruime HIEMINGE en GROND, nabij de Kerk te Blaauwhuis onder Westhem, sectie E, nos. 243 en 244, met 9 roede 60 el; Mei 1849 te aanvaarden; waarop geboden is *f* 997.

DEZELFDE NOTARIS, zal, ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, te Makkum, Zaturdag 24 Maart 1849, ten 7 ure des avonds, in *den Hof van Holland* te Bolsward, finaal verkoopen:

Eene hechte en uitmuntend onderhoudene DUBBELDE HUIZINGE, WAGENHUIS en STALLING, benevens TUIN en GROND, aan den Rijdweg en de Vaart buiten de Blaauwpoort te Bolsward; Mei 1849 en gedeeltelijk 1850 te aanvaarden; waarop in 3 perceelen geboden is *f* 983,25.

PUBLIEKE VERKOOP
VAN
eene ver-uitmuntende en zeer vruchtbare Zathe en Landen, te Nes.

Mr. J. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Vrijdag den 23 Maart 1849, provisioneel, en op Vrijdag den 6 April daaraanvolgende finaal, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Pieter Slagman*, Kastelein te Nes, tegen genot van strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene ver-uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN met HUIZINGE, geqnoteerd met nummer 40, SCHUUR, LIJTSHUIS, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE cum annexis, staande en gelegen onder Nes, Nijkerk, Jouwswier en Morra, kadastraal bekend Gemeente Nes, sectie B, nos. 170, 169, 288, 289, 290, 340, 524, 277, 276, 275, 751, 753, 759, 756, 634, 131, 717 en 125, gemeente Nijkerk, sectie B, no. 350, sectie C, nos. 401 en 414, en gemeente Anjum, sectie C, no. 257, ter gezamenlijke grootte van 22 bunder 75 roede 50 el, zoo Bouw- als Greidlanden; alles eigen aan en in gebruik bij *Gerrit Jans Dijkstra* en *Saakje Frederiks Schregardus*, Echtelieden, Landbouwers te Nes; de Landerijen dadelijk na de finale toewijzing en de Huizinge c. a. vrij te aanvaarden den 12 Mei 1849.

Conditien te vernemen en Verkoopboekjes te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

Aanzienlijke verkoop te Sneek.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, op authorisatie der Arrondissements-Regt-bank, ten gevolge de voorgenomene ontbinding en likwidatie der firma Wed. *Dijkstra en Zoon*, publiek veilen en verkoopen:

1. Eene bijzonder ter stand staande, binnen weinige jaren geheel vernieuwde, groote en gerijfelijke KOOPMANS HUIZINGE, met ERF, hecht PAKHUIS en GRAANZOLDERS, gelegen aan het Hoogend te Sneek, waarin onheugelijke jaren Winkel-affaire en Handel is en nog wordt gedreven; bewoond door de Erven *W. R. Dijkstra;* waarop bij de provisionele beschrijving geboden is *f* 4634,25.
2. Eene sterke en uitgestrekte HUIZINGE, bestaande in nette Woonkamers, en hechte GRAANZOLDERS, ERF en ACHTERGEBOUW, zeer gerijfelijk gelegen aan het Achterom te Sneek; thans verhuurd aan *de Wit* en *Hofmeijer*, wijders in eigen gebruik; staande op *f* 1805.
3. Drie VROUWEN ZITPLAATSEN in de Kerk der Hervormde Gemeente te Sneek, waarvan twee, in de bank aan de Noordwestelijke Pilaar en wel de 4de, waarvoor geboden is *f* 102, en de 5de, staande op *f* 102,50, benevens één in de Bank onder het Orgel, zijnde de 3de plaats, staande op *f* 80,25.
4. Een uitmuntend gebouwd, wèl onderhouden overdekt KAJUIT-SCHIP, *de jonge Willem Roels* genaamd, met zeer volledige Inventaris en Meublement, bevaren in de vaste beurt van Sneek op Amsterdam, et vice versa, door *J. W. Dijkstra*, inhoudende 58 ton; waarvoor geboden is *f* 2701.

De aanvaarding is 12 Mei 1849, uitgezonderd de Woonkamers in no. 2, welke verhuurd zijn tot 12 Mei 1850.

Wie gading maakt kome Woensdag den 21 Maart 1849, des avonds ten 7 ure, bij de finale toewijzing, ten huize van *G. de Ruiter*, buiten de voormalige Oosterpoort te Sneek. Conditien zijn te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

Verkoop te Balk.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, op authorisatie der Arrondissements-Regtbank te Sneek, ten verzoeke van Mr. HIDDINGA, Procureur aldaar, publiek veilen en finaal verkoopen:

1. Eene nette en hechte WOONHUIZINGE, met ERF c. a., staande binnen Balk; bewoond door Mejufvrouw *G. W. Poppes*, geb. *Jongsma;* waarvoor geboden is *f* 1585.
2. Een HUIS en ERF, aldaar; in gebruik bij *B. Eiling;* staande op *f* 582, en
3. Een PAKHUIS, aldaar; verhuurd aan *Js. Schaafsma;* waarvoor geboden is *f* 770.

Alles te aanvaarden den 12 Mei 1849.

Wie gading maakt, kome Zaturdag den 24 Maart a. s., 's avonds ten 7 ure, ten huize van *J. Schaafsma*, te Balk, bij de finale toewijzing.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, op autorisatie der Arrondissements-Regtbank te Sneek, op Maandag den 26 Maart 1849 provisioneel, en Dingsdag den 10 April daaraanvolgende finaal, telkens des avonds ten 6 ure, ten huize van *U. J. Zult*, Kastelein te IJlst, publiek, bij strijk- en verhooggelden, aan den meestbiedende presenteren te verkoopen:

Eene HUIZING en HERBERG, van ouds *het Wapen van IJlst* genaamd, staande aan de Nieuwezijl onder het behoor van de stad IJlst; benevens 3 bunder 80 roede en 10 el uitmuntend WEIDLAND, aldaar en onder Oosthem gelegen, en zulks in 3 perceelen met regt van zamenvoeging.

Aanvaarding Sint Petri en 12 Mei 1850, komende de huur van af St. Petri en Mei 1849, ten voordeele van den kooper.

De Notaris A. R. van VOORST, te Gorredijk, zal, ten verzoeke van den Heer J. G. de JONGH, Kandidaat Notaris aldaar, met regterlijke toestemming, op Woensdag den 28 Maart 1849, des namiddags ten 3 ure, in het Logement de Roode Leeuw, bij *J. J. Oosterbaan*, te Gorredijk, bij provisionele toewijzing, presenteren te verkoopen:

Een sedert onheugelijke jaren, bestaan hebbende en nog uitgeoefend wordende florisante en ruime SCHEEPSTIMMERWERF, bestaande uit: nette HUIZINGE, hecht en sterk SCHUITHUIS, zes verschillende KNECHTSWONINGEN en verdere annexen, bijzonder gunstig staande en gelegen aan het zeer druk bevaren wordende Vaarwater te Gorredijk, sectie C, nos. 335—338, 340—344, groot [illegible] roede.

De schuldeischers in het faillissement van JACOB DAVID WOUDSTRA, Koopman en Winkelier te Noordwolde, worden ter verificatie der schuldvorderingen opgeroepen, om te verschijnen in het Paleis van Justitie te Heerenveen, op [illegible] den 29 Maart 1849, des voormiddags ten tien ure.

De Curator,
A. R. van VOORST.

TE HUUR:

[illegible]

OPENBARE VERKOOPING
VAN EENE
uitmuntende ZATHE en LANDEN, TE KOUDUM.
STRIJKGELD *f* 300.

De Notarissen Mr. H. J. de CARPENTIER, te Koudum, en J. C. MANN, te Workum, zullen, na daartoe bekomen magtiging van de Arrondissements-Regtbank te Sneek, door het ministerie van eerstgenoemden, in het openbaar, onder genot van strijk- en verhooggeld veilen en verkoopen:

Eene beste ZATHE en LANDEN, een BURGERHUISJE, benevens WEID-, HOOI- en BOUWLANDEN, met WATERMOLEN en verdere toe- en aanbehooren, op Ooste, te Koudum, ten kadaster der gemeente Koudum, bekend sectie A, nos. 229, 331, 337, 394, 499, 500, 539, 540, 542, 549, 550, 551, 555, 579, 587, 589, 638, 639, 640, 683, 715, 721, 759, 779, 790, 1266, 1266a, 1267, 1270, 1276, 1303, 1304, 1330, 1341, 1445, 1446, 1447, 1488a, 312, 1271, 1272, 1273, 723, 545, 691, 591 en 1551, geheel groot 37 bunder 99 roede 62 el, kad. ink. ongeb. *f* 858,89 en gebouwd *f* 57, en van de gemeente Workum, sectie B, nos. 162 en 163, groot 4,43,30; over het geheel belast ten floreen-kohier van Koudum, met 17 fl. 9 st. 10½ penn. Hemelum met 6 floreenen en Molkwerum met 20 stuivers floreen.

En zulks in 33 perceelen, nader bij Verkoopboekjes omschreven.

f 10,000 kan als eerste Hijpotheek tegen 4½ pCt. blijven staan onder het verkochte.

Wie gading maken, komen op Woensdagen den 28 Maart 1849, bij de provisionele toewijzing, ten huize van de Wed. *E. J. van der Veer*, te Koudum, en den 11 April daaraanvolgende, bij de finale toewijzing, ten huize van *G. L. Overmeer*, te Workum, telkens des morgens ten 10 ure, en koopen op alsdan voor te lezen Conditien, die inmiddels ten kantore van genoemde Notarissen te vernemen zijn.

PUBLIEKE VERKOOP
van eene uitmuntende groote Lijnbaan, te Workum.

De Notaris J. C. MANN, residerende te Workum, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. J. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, op bekomen Regterlijk Gezag, tegen genot van strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedende presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende, zeer sterke en wel onderhoudene groote LIJNBAAN, met deszelfs LIJNBAANSPAD, zeer geschikt voor zwaar Touw, alsmede ook voor andere einden, voorzien van een groote en kleine Teerketel, en alle tot dat einde noodige Gereedschappen; staande en gelegen op het Zuideinde der stad Workum, aldaar in het Kadaster bekend onder sectie A, nos. 636 en 1341, hebbende te zamen eene inhoudsgrootte van twee en twintig roede tien el, hebbende een kadastraal inkomen van *f* 150,17.
2. Eene BURGER HUIZINGE, staande en gelegen op het Zijlspad te Workum, gekwoteerd wijk G, no. 29, aldaar in het Kadaster bekend onder sectie A, no. 1323, voor eene inhoudsgrootte van een roede en vijftig el.

Wordende de beide perceelen door den Heer *L. J. Balkstra*, Touwslager aldaar, als eigenaar bewoond en gebruikt, en door den kooper op den *twaalfden Mei a. s. of vroeger* vrij te aanvaarden.

Wie gading maken komen op Vrijdag den 30 Maart 1849, des namiddags ten een ure, bij de beschrijving, ten huize van *Lieuwe Rintjes Ketelaar*, Logementhouder aan de Stads Zeesluis te Workum, en koopen op Conditien die alsdan zullen worden voorgelezen, en intusschen ten Kantore van bovengenoemde Notarissen te vernemen zijn.

Aanbesteding bij geslotene briefjes,

van het AFBREKEN van eene *OUDE BOERENHUIZINGE* en het BOUWEN van eene *NIEUWE STELPHUIZINGE*, onder Heeg, door den mede eigenaar *W. G. de Hoop* bewoond, met al de benoodigde Materialen, volgens Bestek en Teekening, bij bovengenoemde ter lezing liggende van af Woensdag den 21 Maart e. k., alwaar de briefjes vóór op Woensdag den 28 Maart franco moeten zijn ingezonden.

DOOR BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN TE HUUR, bij geslotene briefjes, eene ZATHE en LANDEN, gelegen onder Hogebeintum, groot tusschen de 14 en 15 bunder Bouw- en Greidlanden, voor den tijd van zeven jaren, op Mei 1849 te aanvaarden. Conditien zijn te lezen bij T. P. v. d. PLOEG, te Hogebeintum, bij wien vóór of op den 24 Maart 1849, de briefjes franco moeten worden ingezonden.

Uit de hand te koop of te huur.

Door sterfgeval van *Sies W. Jorritsma*, wordt aangeboden: Eene GROF- en HOEFSMEDERIJ, op een besten stand te Workum; dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij MURK S. POTMA, aldaar.

Belanghebbende VEEHOUDERS van het BILDT, worden uitgenoodigd om *gezamenlijk* te willen compareren op Maandag den 26 Maart e. k., des namiddags ten 2 ure, in de Herberg van *Johs. C. Wassenaar*, te St. Anna-Parochie, ten einde vast te stellen het Reglement der VEEWAARBORG dezer Grietenij, en overigens te beraadslagen over datgene, wat tot volmaaktheid dezer inrigting zal moeten dienen, zullende met de werkzaamheden precies ten 3 ure eenen aanvang worden genomen.

J. B. DEEL.

Holloway's Zalf en Pillen.

Wonderbare genezing van een kwaad been.

Vrouw *Jackson*, wonende Stanhope-street, no. 30, Clare-market, had een kwaad Been van een onrust barend aanzien; behalve andere slechte teekenen dit lid betreffende, was de zwelling zeer belangrijk en tevens met hevige ontsteking vergezeld, hetgeen haren toestand zorgverwekkend maakte; zij werd in het Hospitaal van *King's* college opgenomen, doch men kon er niets aan doen. Dit Been »gelijk als duizend anderen, in de Hospitalen als ongeneeslijk verklaard," werd in 14 dagen door het gebruik der *Holloway's Pillen en Zalf* genezen.

Bij J. van der BAAN, Mr. Vleeschhouwer op de Keizersgracht te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste RUNDERHAZEN, tegen 27½ Cents de 5 Ned. Ons.

NEDERLANDSCHE
Zeil- en Roei-Vereeniging.

Het BESTUUR van de Vereeniging maakt bij deze bekend, dat de WEDSTRIJD van ZEIL- en ROEI-VAARTUIGEN, door dezelve uit te schrijven voor *dit jaar*, zal plaats hebben op het IJ, *op den 25 Augustus aanstaande;* zullende het *Programma* nader bekend worden gemaakt en verkrijgbaar gesteld.

Amsterdam,
den 18 Maart 1849.

Het Bestuur voornoemd,
E. SILLEM, *Voorzitter.*
N. TRAKRANEN, *Secretaris.*

Op de Stads Burgerschool te Sneek wordt verlangd, een ONDERMEESTER van den derden Rang, tegen een naar bekwaamheid en naar gelang van omstandigheden geëvenredigd salaris.

Belanghebbenden adresseren zich in persoon of met vrachtvrije brieven, tegen overlegging van de vereischte stukken, aan den Schoolopziener van het 8ste District aldaar, vóór of op den 1 April e. k.

J. M. SWARTTE van LOON, Apotheker te Dockum, vraagt een geschikt jong Mensch als LEERLING, of iemand die eenigen tijd bij het vak geweest is en lust heeft zich verder te oefenen. *Brieven franco.*

Men verlangt op den 12 Mei e. k., een SMIDSKNECHT, die het Boerenwerk, Paardenbeslaan en alles grondig verstaat, van de Hervormde Godsdienst, en van goede getuigschriften voorzien; kunnende voor een jaar vast werk bekomen; men vervoege zich in persoon bij L. W. POSTMA, te Kimswerd.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel verstaande, den 12 Mei aanstaande werk verkiezende, vervoege zich in persoon of met franco brieven bij KLAAS T. WALSTRA, te Sneek.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.